

Рецензія
на освітньо-професійну програму
«Поствоєнна соціально-психологічна реінтеграція»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю ІІО Соціальна робота та консультування
галузі знань І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення

Освітньо-професійна програма «Поствоєнна соціально-психологічна реінтеграція» спрямована на підготовку компетентних фахівців із соціальної роботи, здатних розв'язувати складні професійні завдання в умовах невизначеності, здійснювати дослідницьку та інноваційну діяльність, організовувати психосоціальну підтримку, сприяти соціальній стійкості та реінтеграції осіб, сімей, соціальних груп і громад, які зазнали впливу війни. Актуальність програми зумовлена масштабними соціальними наслідками збройної агресії проти України, зростанням потреб у психосоціальній підтримці, соціальній адаптації та реінтеграції постраждалих осіб, а також необхідністю відновлення ресурсів і посилення стійкості громад.

Важливою перевагою програми є її чітка орієнтація не лише на подолання індивідуальних наслідків травматичних подій, а й на комплексну підтримку сімей, соціальних груп і громад у процесах воєнного та поствоєнного відновлення. Такий підхід відповідає сучасному розумінню соціальної роботи як професійної діяльності, що поєднує безпосередню допомогу людині, координацію соціальних і психосоціальних послуг, соціальну адвокацію, розвиток громад та міжвідомчу взаємодію.

Рецензована освітньо-професійна програма має виразний міждисциплінарний характер та інтегрує сучасні теоретичні положення і практичні підходи із соціальної роботи, психології, психосоціальної підтримки, кризового консультування, управління соціальними послугами, соціального проєктування та розвитку громад. У програмі належну увагу приділено травмоінформованому підходу, соціальній інклюзії, дотриманню прав людини, професійній етиці, міждисциплінарній і міжвідомчій взаємодії, а також принципам сталого розвитку.

Цілі програми сформульовано чітко та відповідно до другого рівня вищої освіти. Вони передбачають підготовку фахівців, здатних проводити дослідження, застосовувати доказові й інноваційні підходи, здійснювати оцінювання потреб, організовувати соціальний супровід, координувати надання послуг, розробляти та реалізовувати програми психосоціальної підтримки, соціальної адаптації і реінтеграції. Визначені загальні та фахові компетентності узгоджуються з програмними результатами навчання й відображають особливості професійної діяльності в умовах війни та поствоєнного відновлення.

Зміст освітньо-професійної програми є логічним, послідовним і збалансованим. Її загальний обсяг становить 90 кредитів ЄКТС, із яких 60 кредитів відведено обов'язковим компонентам, а 30 кредитів – дисциплінам вільного вибору здобувачів вищої освіти. Такий розподіл забезпечує опанування необхідних професійних компетентностей і водночас створює достатні можливості для формування індивідуальної освітньої траєкторії.

Позитивно оцінюю актуалізацію переліку та змісту обов'язкових освітніх компонентів. Зокрема, до програми включено дисципліни «Технології соціальної реінтеграції та розвитку громад», «Травмоінформований підхід та психосоціальний

супровід у соціальній роботі», «Кризове консультування в соціальній роботі», «Кейс-менеджмент у роботі з військовими та ветеранами війни», «Супровід і підтримка сім'ї в умовах поствоєнного відновлення», «Соціальна стійкість та посттравматичне зростання в умовах поствоєнного відновлення». Їх зміст безпосередньо відповідає актуальним потребам населення та запитам установ і організацій соціальної сфери.

Важливим є збереження в структурі програми компонентів, спрямованих на формування дослідницьких, проєктних, управлінських і комунікативних компетентностей, зокрема «Методологія наукових досліджень та грантово-проєктної діяльності», «Поствоєнна соціальна підтримка та адвокація», «Менеджмент та управління якістю в системі соціально-психологічних послуг», «Іноземна мова для ділового та наукового спілкування». Це створює передумови для підготовки фахівців, спроможних не лише надавати безпосередню допомогу, а й розробляти соціальні проєкти, залучати ресурси, оцінювати якість послуг, представляти інтереси отримувачів допомоги та впроваджувати інновації у професійну практику.

Практична підготовка представлена виробничою та переддипломною практиками загальним обсягом 12 кредитів ЄКТС. Така організація дає змогу послідовно поєднати теоретичне навчання з набуттям практичного досвіду, апробацією професійних технологій, виконанням дослідницьких завдань і підготовкою кваліфікаційної роботи. Атестація у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи відповідає освітньо-професійному характеру програми та дозволяє оцінити здатність здобувачів комплексно застосовувати набуті компетентності.

Зміст програми відповідає актуальним запитам роботодавців, зацікавлених у фахівцях, здатних застосовувати кейс-менеджмент, проводити оцінювання потреб, здійснювати кризове консультування, організовувати соціальний супровід, розробляти та реалізовувати програми соціальної реінтеграції і розвитку громад. Передбачені програмою компетентності та результати навчання сприяють конкурентоспроможності випускників і розширюють можливості їх працевлаштування в державних і комунальних установах, центрах надання соціальних послуг, службах соціального захисту, закладах освіти й охорони здоров'я, громадських, благодійних, волонтерських і міжнародних організаціях.

Отже, освітньо-професійна програма «Поствоєнна соціально-психологічна реінтеграція» є актуальною, змістовно цілісною, практично орієнтованою та суспільно значущою. Вона забезпечує належні умови для підготовки фахівців нового покоління, здатних професійно реагувати на складні соціальні наслідки війни, сприяти психосоціальному відновленню, соціальній реінтеграції та посиленню стійкості українського суспільства. Освітньо-професійна програма відповідає сучасним вимогам до підготовки магістрів із соціальної роботи та може бути рекомендована до реалізації в освітньому процесі Бердянського державного педагогічного університету.

**Координаторка Центру
допомоги врятованим м. Дніпро**

Анна ТАРТИНСЬКИХ